

Postmodern Kamu Yönetimi, Yerel Yönetimler ve Katılım: Yerel Yönetişim Odaklı Bir Yaklaşım

Kadir Caner DOĞAN*

Öz

Kamu yönetiminde 1980 sonrasında paradigma düzeyinde büyük değişim ve dönüşümler gerçekleşmiş ve bunlar asıl olarak postmodern kamu yönetiminin felsefi, sosyolojik ve siyasal zemini üzerine kurulmuştur. Postmodern kamu yönetimi anlayışı ile yeni kamu yönetimi, yönetişim gibi önemli yönetsel teori ve kavramlar ortaya çıkmış, bu süreçte yerel yönetimlerin önemi ve etkisi artmıştır. Ayrıca yerel yönetişim anlayışı ile yerel yönetimlerin yanı sıra sivil toplum kuruluşlarının ve özel sektörün siyasal karar alma sürecindeki gücü öne çıkmıştır. Bu çalışmanın amacı, postmodern kamu yönetimi çerçevesinde yerel yönetişim ve yerel yönetimler arasında katılımcılık ve demokrasi odaklı bir ilişki kurulmasını ve yerelde bunu güçlendiren olanakların ve modellerin analiz edilmesini kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Postmodern Kamu Yönetimi, Yerel Yönetişim, Yerel Yönetimler, Sivil Toplum, Katılım.

Postmodern Public Administration, Local Governments and Participation: An Approach Focused on Local Governance

Abstract

Big changes and transformations have taken place in public administration in paradigm level after the year 1980 and they have essentially been established on philosophical, sociological and political base of postmodern public administration. New managerial theories and concepts such as new public management and governance emerged with postmodern understanding of public administration, The importance and impact of local governments increased in this process. Furthermore,

---

DOI: <http://dx.doi.org/10.17336/igusbd.14844>

* Yrd. Doç. Dr., Gümüşhane Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, E-posta: kadircanerdogan@gumushane.edu.tr

with local government understanding; as well as power of local governments, power of non-governmental organizations and private sector in political decision-making stood out. The purpose of this study is to analyze the establishment of a relationship among local governments and local governance focused on participation and democracy within the scope of postmodern public administration and the opportunities and models locally strengthening this case.

Keywords: Postmodern Public Administration, Local Governance, Local Governments, Civil Society, Participation.

Giriş

Postmodernizm, II. Dünya Savaşı'ndan sonra öncelikle mimari ve sanat alanında etkili olmaya başladıktan sonra, 1970'li yılların başında ise sosyal bilimler alanını etkilemiştir. Bunun sonucunda özellikle 1980'li yıllardan sonra postmodern kamu yönetimi, kamu yönetimindeki paradigma değişiminin entelektüel arka planını oluşturmuştur. Nitekim bu dönemde ortaya çıkan postmodern kamu yönetimine dair kavramsal ve kuramsal çalışmalar ile geleneksel kamu yönetiminden belirgin bir şekilde uzaklaşmıştır. 1980'li yılların başlarında yeni kamu yönetimi paradigması ile ortaya çıkan bu süreç, 1990'lı yıllarda daha bir üst noktaya dayanmıştır. 1990'lı yıllarda kamu yönetimindeki hâkim paradigma yönetim ile anılır olmuştur. Diğer yandan, bu dönemde ortaya çıkan en önemli konulardan biri de, demokratik esaslar çerçevesinde yerel yönetimlerin artan önemidir.

Değişik çalışmalarda küreselleşme, neo-liberalizm, yeni kamu yönetimi vb. gibi olguların kamu yönetimini dönüştürdüğü ileri sürülmektedir. Bu çalışmada özellikle postmodernizmin kamu yönetimine etkileri incelenecektir. Bu bakımdan çalışma, postmodern kamu yönetimi üzerinden yerel yönetim çerçevesinde yerel yönetimlerin katılım ve demokrasi olanaklarını ön planda tutmaktadır.

Bu çalışmada esas olarak ilk amaç, postmodern kamu yönetimi, yönetim ve yerel yönetimler arasında katılım ve yerel yönetim odaklı bir ilişki kurmaktır. Bu şekilde de postmodern kamu yönetiminin kuramsal ve uygulama düzeyinde asıl olarak etkili olduğu 1990 yılı sonrasındaki yerel yönetim odaklı kavram ve ifadelerden yararlanarak yerel yönetim ve postmodern kamu yönetiminin yerel ya da kentsel düzeydeki olanaklarından söz edilmek istenmektedir. Bu bağlamda çalışma içerisindeki vurgu yerel

yönetişim odaklı olarak katılım boyutuyla postmodern kamu yönetiminin fikri öncülüğünde yerel aktörler arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkiden doğan olanakları ön plana taşımaktadır. Bu bağlamda çalışmadaki ikinci amaç, postmodern kamu yönetimi, yerel yönetimler ve yönetim arasındaki ilişkinin yerel mekânda oluşumları ve bu oluşumlara dayalı katılımın kavramsal ve kuramsal bir çatısını çizmeyi hedef olarak belirlemektedir.

Bu çalışmanın temel hipotezi ise postmodern kamu yönetiminin yerel yönetişimin gelişiminde önemli bir desteği ve rolü olduğu noktasında toplanmaktadır. Yukarıdaki amaçlar ve diğer varsayımlar çerçevesinde, çalışmanın birinci bölümünde postmodernizm ve postmodern kamu yönetimi kavramları açıklanacak, ikinci bölümde yönetim ve yerel yönetimler hakkında bilgi verilecek ve son bölümde de yukarıda sözü edilen analizlerin gerçekleştirilmesi için postmodern kamu yönetimi, yerel yönetimler ve yerel yönetim arasındaki ilişki katılım ve temsil odaklı bir anlayış içerisinde ifade edilecektir.

1. POSTMODERN KAMU YÖNETİMİ

Postmodern kamu yönetimi kavramı, esas olarak postmodernizmin kamu yönetimine yansıyan yönlerini kapsamına almaktadır. Bu bağlamda postmodern kamu yönetimi kavram, anlayış veya akımının kavramsal/kuramsal ifade edilmesine geçmeden önce, postmodernizmin kavramsal, tarihsel ve felsefi çözümlenmesinin öz olarak yapılması gerekmektedir.

Postmodernizm, birçok bilimsel kaynakta 17. yüzyıldan 20. yüzyılın ikinci evresine kadar hâkim söylem veya ideoloji olan modernizmin yerine geçtiği söylenen bir kavramdır¹. Nitekim postmodernizm, yoğun olarak tartışılmaya başlandığı 1950 yılı sonrasında, öncelikle mimari, sanat ve edebiyat alanında ortaya çıktıktan sonra², 1970'li yılların sonlarından itibaren de sosyal bilimler alanına kaymış³ bir felsefi söylem, kavramsal bir çerçeve ve bir ideolojidir. Özellikle 1980'li yıllardan sonra sosyal bilimler alanında postmodernizm kavramının, felsefi, sosyolojik ve kültürel yönleri başta olmak

¹ Kemal Timur, "Tanımı Yapılamayan Postmodernizm", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 1, 1999, s. 321.

² Hans Bertens, *The Idea of the Postmodern: A History*, Routledge, London, 1995, p. 22.

³ Douglas Kellner, "Toplumsal Teori Olarak Postmodernizm: Bazı Meydan Okumalar ve Sorunlar", (çeviren ve derleyen: Mehmet Küçük), *Modernite Versus Postmodernite*, Vadi Yayınları, Ankara, 2000, s. 368.

üzere Michel Foucault, Jacques Derrida, Paul Feyerabend, Jean-François Lyotard ve Jean Baudrillard gibi düşünürler ve akademisyenler tarafından kuramsal alt yapısı çizilmiştir⁴.

Postmodernizm, modernizmin temel olarak savunduğu akli önceleyen, türdeşleştirici ve evrensel bilgi-kuramsal yöntem ve tarihsellik anlayışına bir karşı duruş sergilemektedir⁵. Bu çerçevede postmodernizmin temel nitelikleri veya özellikleri arasında; “belirsizlik, parçalanma, kurallığın bozumu, ironi, benin yitimi, melezişme, katılma, karnavallaşma, metinsellik, geleceğe dönüş (back to the future), her şey gider (anything goes)” gibi konular vardır⁶. Nitekim postmodernizm, modernizmin ve Aydınlanma felsefesinin bütünsellik, mutlaklık, bilginin evrenselliği gibi kabullerine kuşku ile bakan⁷, bunların yerine yerelliği, belirsizliği, bilinmezliği ve doğrulardan ziyade farklı yorumları benimseyen düşünceler topluluğu olarak ifade edilebilmektedir.

Yukarıda belirtilen bilgiler çerçevesinde de modernizme dayalı modern kamu yönetimi teşkilat ve işlevsel yapısı; bürokratik, kapalı, gizli ve geleneksel nitelikler gösterirken, postmodernizm döneminde kamu yönetimi ya da postmodern kamu yönetimi, piyasa odaklı, esnek, yerinden yönetimi, etik, demokratik-katılımcı ve daha vatandaş odaklı bir karakter kazanmaktadır⁸.

Postmodern kamu yönetimi, 1980 yılı sonrasında kamu yönetimi disiplin ve pratiğinde meydana gelen paradigma değişikliğinin felsefi, siyasal, sosyolojik ve kuramsal alt yapısını tesis etmektedir. Postmodern kamu yönetimi, modern kamu yönetimine dair sabitlenen, şeyleştirilen ve doğru olarak kabul edilen kavram ve anlayışlara karşı duruş sergilemektedir⁹. Dolayısıyla modern kamu yönetimine özgü “bürokrasi kuramı”, postmodern

⁴ Bülent Evre, “Bir Düşünüş Biçimi Olarak Postmodernizm ve Temel Parametreleri”, *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi*, Sayı 13, 2007, s. 3; Gencay Şaylan, *Postmodernizm*, İmge Kitabevi, Ankara, 2006, s. 255.

⁵ Hamit Emrah Beriş, “Moderniteden Postmoderniteye”, Mümtazer Türköne (ed.), *Siyaset*, Lotus Yayınevi, Ankara, 2008, s. 520.

⁶ Hasan Yıldız, “Postmodernizm Nedir?”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13, 2005, https://birimler.dpu.edu.tr/app/views/panel/ckfinder/userfiles/17/files/DERG_13/153-166.pdf (Erişim Tarihi: 12.11.2014).

⁷ Hasan Tüzen, “Postmodernizm Mitosu”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Mayıs, Sayı 17, 2008, s. 147.

⁸ Kadir Caner Doğan, “Postmodern Kamu Yönetimi Anlayışı Çerçevesinde Bir Denetim Paradigması: Ombudsman”, *Sayıştay Dergisi*, Sayı 94/ Temmuz-Eylül 2014, s. 78-79.

⁹ Hasan Engin Şener, “Kamu Yönetiminde Postmodernizm”, Şinasi Aksoy ve Yılmaz Üstüner (eds.), *Kamu Yönetimi: Yöntem ve Sorunlar*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2007, s. 41.

kamu yönetimi ile “geçici örgütlenme (adhocracy) kuramlarına” ya da anlayışlarına dönüştürülmektedir¹⁰. Bu durumda postmodern kamu yönetimi, “demokratik, insan haklarına saygılı, temel işlevlerini yerine getirirken meşru hareket eden, aşırı merkezîyetçilikten uzaklaşmış, mümkün olduğunca yerelleşmiş, bazı işlerini özel sektöre bırakmış, büyük ölçüde özelleşmiş, sivilleşmiş, halkın istek ve beklentileri doğrultusunda politika belirler” bir yapıya sahiptir¹¹. Nitekim postmodern kamu yönetimi, 1980 ve 1990 yılları arasında yeni kamu yönetimi işletmeciliği¹² ile cisimleşirken¹³, 1990 sonrasında Amerika Birleşik Devletleri (ABD) merkezli söylem kuramı¹⁴ ile asıl olarak postmodern teori ile ilişkilendirilmiştir. ABD kaynaklı söylem kuramının oluşturulmasında ise Hugh T. Miller, Charles J. Fox, David John Farmer, Michael Spicer ve Robert Denhardt gibi düşünürler ve akademisyenler bulunmaktadır¹⁵.

¹⁰ Turgay Ergun, “Post-Modernizm ve Kamu Yönetimi”, Burhan Aykaç, Şenol Durgun, Hüseyin Yayman (eds.), *Türkiye’de Kamu Yönetimi*, Yargı Yayınevi, Ankara, 2003, s. 619.

¹¹ Fatma Neval Genç, “Yeni Kamu Hizmeti Yaklaşımı”, *Türk İdare Dergisi*, Sayı 466, Mart 2010, s. 152.

¹² Christopher Pollitt, “The New Public Management: An Overview of Its Current Status”, *Administrative Science Management Public*, No 8, 2007, p. 110: Yeni kamu işletmeciliği, 1980 yılı sonrasında kamu yönetiminde geleneksel kamu yönetiminden farklı olarak performansın baskın hale gelmesi, bürokrasiye dayalı hiyerarşinin önemini yitirmesi, sonuçtan çok süreçlere odaklanma ve toplam kalite yönetimi gibi özel sektör kökenli yönetsel teori ve anlayışların kamu yönetiminde uygulanabilir olduğunu ileri sürmektedir.

¹³ Kerim Özcan ve Veysel Ağca, “Yeni Kamu Yönetimi Anlayışında Postmodernizmin İzleri”, *Amme İdaresi Dergisi*, Cilt 43, Sayı 3, Eylül 2010, s. 8-10; Murat Yıldırım, “Modernizm, Postmodernizm ve Kamu yönetimi”, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, Cilt 7, Sayı 1, 2010, s. 716.

¹⁴ Özcan ve Ağca, a.g.m., s. 11-13; Charles J. Fox and Hugh T. Miller, *Postmodern Public Administration*, M.E. Sharpe Inc., the United States of America, 2007, p. ix: Söylem kuramı, 1990’lı yıllardan sonra postmodernizm ve kamu yönetimi arasındaki derin ilişkiyi göstermek amacıyla bir grup Amerikalı bilim adamı tarafından geliştirilmiş bir kuramdır. Söylem kuramı, Habermas, Foucault, Nietzsche gibi filozofların da görüş ve düşüncelerine dayalı olarak kamu yönetiminde iletişime dayalı katılımcı bir müzakere ortamı kurmaya çalışmaktadır.

¹⁵ Hasan Engin Şener, “Kamu Yönetiminde Katılım ve Çoğulculuk”, *Amme İdaresi Dergisi*, Cilt 38, Sayı 4, 2005, s. 13-15; Kadir Caner Doğan, “Postmodern Kamu Yönetiminin Kuramsal Temelleri”, M. Akif Çukurçayır [ve öte.] (eds.), *Kamu Yönetiminde Değişimin Yönü ve Etkileri, KAYFOR 13 Bildiri Kitabı*, Selçuk Üniversitesi İ.İ.B.F., Konya, 2016, s. 156-157; Cheryl Simrell King, “Postmodern Public Administration”: In the Shadow of Postmodernism, *Administrative Theory & Praxis*, Vol 27, No 3 (Sep., 2005), p. 519-520.

2. YÖNETİŞİM ve YEREL YÖNETİMLER

Yönetişim kavramı, İngilizcede “governance” kelimesine karşılık gelmektedir ve yönetim veya yönetmek anlamına gelen “to govern” fiilinden türetilmiştir¹⁶. Bu kavram, ilk olarak 1989 yılında Dünya Bankası (DB)’nin Aşağı Sahra Afrika için hazırlamış olduğu bir raporda kullanılmıştır¹⁷. DB raporuna göre yönetişim, Afrika ülkelerinde kalkınmanın ve yönetimin anahtar unsuru olarak görülmüştür¹⁸. DB, yönetişim kavramı ile geri kalmış veya kalkınamayan devletlerde siyasetten bağımsız otonom bir yönetsel kapasite kurmak istemektedir. Bu yönetsel kapasite, aynı zamanda demokratikleşmeyle de desteklenecektir¹⁹. Bu şekilde yönetişim kavramı, DB tarafından ortaya atıldıktan sonra Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Teşkilatı (OECD), Avrupa Birliği (AB) ve Birleşmiş Milletler (BM) gibi diğer uluslararası örgütlerin bülten, rapor ve resmi antlaşmalarında da yer almış²⁰ ve daha da ileri giderek kamu yönetimi, siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler disiplinleri başta olmak üzere birçok disiplinin ana gündem maddelerinden biri ve tartışma konusu olmuştur.

Yönetişim kavramı, toplumdaki farklı gruplar veya aktörler arasında karar alma sürecinde bütünselliğe vurgu yapmakta²¹ ve kamu yönetimi, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarını kapsayan karşılıklı, birbirine bağlı, etkileşimli bir sistem kurmayı amaçlamaktadır²². Yönetişim kavramının temel ilkeleri ve nitelikleri arasında da; “açıklık, katılımcılık, hesap verebilirlik,

¹⁶ Bilal Eryılmaz, *Kamu Yönetimi: Düşünceler-Yapılar-Fonksiyonlar-Politikalar*, Umuttepe Yayınları, Kocaeli, 2012, s. 60.

¹⁷ Selim Coşkun, “Kamu Yönetiminde Yönetişim Yaklaşımı”, Asım Balcı... [ve öte.] (ed.), *Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar*, Seçkin Yayıncılık, 2.bs, Ankara, 2013, s. 68.

¹⁸ M. Akif Özer, “Yönetişim Üzerine Notlar”, *Sayıştay Dergisi*, Sayı 63, Ekim-Aralık, 2006, s. 61.

¹⁹ Mehmet Yüksel, “Yönetişim (Governance) Kavramı Üzerine”, *Ankara Barosu Dergisi*, Sayı 3, 2000, s. 156.

²⁰ Ertuğrul Gündoğan, “Yönetişim: Kavram, Kuram ve Boyutlar”, M. Akif Çukurçayır, H. Tuğba Eroğlu ve Hülya Eşki Uğuz (eds.), *Yönetişim: Kuram, Boyutlar ve Uygulama*, Çizgi Kitabevi, Konya, 2010, s. 21.

²¹ Vasudha Chhotray and Gerry Stoker, *Governance Theory and Practice: A Cross-Disciplinary Approach*, Palgrave Macmillan, Great Britain, 2009, p. 2.

²² Mehmet Zahid Sobacı, “Yönetişim Kavramı ve Türkiye’de Uygulanabilirliği Üzerine Değerlendirmeler”, *Yönetim Bilimleri Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, 2007, s. 222; Jan Kooiman, *Governing as Governance*, SAGE Publications, London, 2003, p. 5; Mark Bevir and R.A.W. Rhodes, “A Decentered Theory of Governance: Rational Choice, Institutionalism, And Interpretation”, Working Paper 2001-10, <http://eprints.cdlib.org/uc/item/0bw2p1gp#page-5>, (Erişim Tarihi: 05.04.2016), p.1.

etkililik ve tutarlılık” gibi konular vardır²³. Bu nitelikleri çerçevesinde de yönetim; “merkezi ve yerel yönetimlerde temsil, katılım ve denetimin, etkin bir sivil toplumun, hukukun üstünlüğünün, açıklık ve hesap verme sorumluluğunun, kalite ve ahlakın, kurallar ve sınırlamaların, rekabet ve piyasa ekonomisi ile uyumlu alternatif hizmet sunum yöntemlerinin mevcut olduğu bir siyasal ve ekonomik düzeni” bünyesinde toplamaktadır²⁴.

Yönetişim, geniş olarak bir ülkede uygulanmakta olan hükümet etme ya da politika belirleme aşamasında geleneksel kurallar ve kurumlardaki sosyal, ekonomik ve demokratik alanın artmasını ifade etmektedir²⁵. Bu çerçevede, yönetim kavramı ile sivil toplum kuruluşlarının siyasal karar verme süreçlerinde oynadıkları roller belirginlik kazanmakta ve katılımcı demokrasinin temelini oluşturan birey kavramı yeniden değerlendirilmektedir. Yönetişim, bireyin toplumsal ve siyasal rollerini de yeniden tanımlamaktadır. Bu anlamda yönetim, toplumsal bağlamda, bireyi pasif himaye edilen bir konumdan çıkararak, kamusal alanda etkin ve eylemde bulunma gücüne sahip bir konuma geçirmektedir. Dolayısıyla bireylerin, yönetim ve onu takip eden yeni düzenlemeler sonrasında sınırlandırılmış-pasif bir nitelikten, sorumluluk üstlenen-aktif bir niteliğe dönüşmeleri sağlanmaktadır²⁶.

Yönetişim, geniş kapsamlı bir kavram olarak çeşitli türlere ya da modellere zemin hazırlamaktadır. Bunlar içerisinde en önde gelenler; küresel yönetim, kamu yönetimi ve kentsel ya da yerel yönetişimdir²⁷. Bu yönetim türlerinden küresel yönetim, uluslararası topluluk, kuruluş ve tekil aktörlerin, kapasitelerini aşan ekonomik, sosyal ve siyasal konularda yüz yüze kalabilecekleri sorunları düzene sokmak amacıyla meydana getirdikleri kurallardan ve oluşturdukları kurumlardan oluşan bir sistem olarak

²³ Kadir Caner Doğan ve Fuat Ustakara, “Kamuda Bir Yapılanma Dönüşümü Olarak E-Devlet ve E-Yönetişim İlişkisi Üzerine”, *Global Journal of Economics and Business Studies-GJEBS*, Bahar 2013, Sayı 3, s. 3.

²⁴ İsmail Başaran, *Kent ve Yerel Yönetim*, Okutan Yayınları, İstanbul, 2008, s. 44.

²⁵ Daniel Kaufmann, Aart Kraay and Massimo Mastruzzi, “Governance Matters VIII: Aggregate and Individual Governance Indicators 1996–2008”, Policy Research Working Paper 4978, The World Bank Development Research Group Macroeconomics and Growth Team June 2009 WPS4978, p. 5; Jan Kooiman, “Social-Political Governance: Introduction”, Jan Kooiman (ed.), *Modern Governance: New Government-Society Interactions*, SAGE Publications, London, 1993, p. 6.

²⁶ Korel Göymen, “Türk Yerel Yönetiminde Katılımcılığın Evrimi: Merkezîyetçi Bir Devlette Yönetişim Dinamikleri”, *Amme İdaresi Dergisi*, Cilt 32, Sayı 4, 1999, s. 75.

²⁷ Doğan ve Ustakara, a.g.m., s. 3-4.

tanımlanabilmektedir²⁸. Diğer yandan kamu yönetişimi, kamu yönetiminin, bürokratik devlet yönetimi yapısından farklı olduğunu, yönetme gücünün seçilmiş ya da atanmışlarca değil, hizmetin nasıl sunulması gerektiğine ilişkin olarak asıl muhatabı ve müşterisi olan halkla paylaşılması gerektiğini; sonuç olarak da bu süreç içerisinde, hizmetin seçilmiş ve atanmış yöneticiler, halk ve sivil toplum örgütleri arasında kurulacak işbirliğiyle sağlanması zorunluluğunu ön plana çıkarmaktadır²⁹. Ayrıca, yönetişimin yerel boyuttaki önemli bir modeli ya da yansıması olan yerel yönetişim de, yerel alanda kurulacak politik ve yönetsel ilişkilerin hiyerarşik bir örgütlenmeden ziyade, eşitler arasında koordinasyon şeklinde oluşmasını ifade etmektedir. Bununla yerel yönetim başkanlarının ve kurullarının kararları tek başlarına almaları yerine, alınan kararlardan etkilenen herkes arasında işbölümüne dayalı yeni bir model geliştirilmiştir. Dolayısıyla yerel yönetişim, merkezi hükümetle yerel yönetim, yerel yönetimle de sivil toplum kuruluşları ve özel sektör arasında dengeli, katılımcı ve koordineli bir işbölümüne dayanmaktadır³⁰.

Yerel yönetişimin temel öznesi ya da asıl çalışma alanı yerel yönetimlerdir. Bu bakımdan yönetişim ve yerel yönetimin kesişimi olarak da değerlendirilebilen yerel yönetişimin daha net olarak anlaşılabilmesi için kısaca yerel yönetimlerden de kavramsal düzeyde söz edilmesi gerekmektedir.

Yerel yönetimler denildiğinde daha çok “yerel bir topluluğa kamu hizmetleri sağlayan” kamusal birimler akla gelmektedir. Diğer bir anlatımla, günümüzde yerel yönetimler ulus-devlet yapıları içerisinde hizmet üretim ve sunumunda merkezi yönetimin yerelde bir uzantısı gibi bir konum arz etmektedirler³¹. Yerel yönetimler, devletin tüzel kişiliğinden ayrı olarak bölgesel düzeyde hizmet sunmak amacıyla oluşturulmuş yönetsel birimlerdir. Modern devletlerin hemen hepsinde kamusal hizmetler merkezi yönetim ve

²⁸ Hasan Ejder Temiz, “Sosyal Politika Bağlamında Küresel Yönetişim”, *Toplum ve Demokrasi*, Sayı 13-14, Ocak-Aralık, 2012, s. 203.

²⁹ Yahya Fidan, “Yönetimden Yönetişime: Kavramsal Bir Bakış”, *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 1/Ekim 2010-Mart, 2011, s. 6.

³⁰ William L. Miller, Malcolm Dickson and Gerry Stoker, *Models of Local Governance: Public Opinion and Political Theory in Britain*, Palgrave Macmillan, New York, 2000, p. 1.

³¹ Ufuk Durna ve Mehmet Özel, “Bilgi Çağında Bir Yönetsel Dönüşüm Yaklaşımı: E-(Yerel) Yönetim”, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 5, Sayı 10, 2010, s. 14.

yerinden yönetim kuruluşları tarafından yerine getirilmektedir³². Nitekim yerel yönetimler, mahalli müşterek hizmetlerin yerine getirilmesi için oluşturulmuş, kamu tüzel kişiliğine haiz, karar organları vatandaşların demokratik usullere göre seçmiş olduğu temsilcilerden oluşan kuruluşlardır³³. 1982 T.C. Anayasası'na göre Türkiye'de yerel yönetim teşkilatı olarak; belediye, il özel idaresi ve köy sayılmıştır.

Yerel yönetimler, 1980 yılı sonrasında küreselleşme, neo-liberal ekonomi politikaları ve yeni kamu yönetimi (işletmeciliği) oluşumları sonrasında etkisini ve önemini artırmış olan yönetsel birimlerdir. Nitekim bu dönemden sonra yerel yönetimler, daha liberal, katılımcı, demokratik ve vatandaş odaklı bir yapıya kavuşmuştur³⁴. Bu gelişmelerin altında yatan en önemli nedenlerden biri, kamu yönetiminde meydana gelen paradigma değişikliğinin yerel yönetimlere de yansması ve ayrıca refah devleti anlayışında meydana gelen gerilemelerdir³⁵. Dolayısıyla yerel yönetimlerin 1980 yılı sonrası dönemde reforma tabi tutulmasındaki veya dönüşüme uğramasındaki en önemli gelişmeler; "küreselleşme, kamu yönetiminde yeniden yapılanma, refah devletinden neo-liberal devlete geçiş ve modern kamu yönetiminden postmodern kamu yönetimine dönüşüm" gibi siyasal, kültürel, yönetsel ve ekonomik farklı değişkenlere veya yönlere bağlı olarak açıklanabilmektedir.

3. POSTMODERN KAMU YÖNETİMİ ÇERÇEVESİNDE YEREL YÖNETİŞİM: YEREL YÖNETİMLER ve KATILIM

Postmodern kamu yönetiminin ortaya çıkardığı ya da destek verdiği alanlardan biri de yerel yönetişimdir. Nitekim postmodern kamu yönetiminin savunmuş olduğu ilkeler ve barındırmış olduğu özellikler, yerel boyutta farklı toplumsal aktörler olan yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör arasındaki bağı güçlendirmekte ve katılım kanallarını da açmaktadır.

³² Nuri Tortop, Eyüp G. İsbir ve Burhan Aykaç, *Yönetim Bilimi*, Yargı Yayınevi, Ankara, 1999, s. 99.

³³ Bekir Parlak ve Zahid Sobacı, *Kamu Yönetimi*, Alfa Aktüel, Bursa, 2010, s. 14.

³⁴ Bekir Parlak ve Mustafa Ökmen, *Yerel Yönetimler*, Orion Kitabevi, Ankara, 2013, s. 58.

³⁵ Filiz Tufan Emimi, "Türkiye'de Yerel Yönetimler Reformunun İç ve Dış Dinamikleri", *Yönetim ve Ekonomi*, Cilt 16, Sayı 2, 2009, s. 37.

3.1. Postmodern Kamu Yönetiminin Yerel Yönetişime Etkileri

Postmodern kamu yönetimi, asıl olarak 1980 yılı sonrası kamu yönetimi disiplini alanında meydana getirdiği kavramsal ve kuramsal dönüşümlerle taşımış olduğu nitelikler ve özellikler çerçevesinde katılımcılığa, demokrasiye ve temsile vurgu yapmaktadır. Sözü edilen bu değerlerin en sık başvurulduğu alanlar ise hiç kuşkusuz halka en yakın yönetsel-kamusal birimler ve tabanda demokratik meşruluğu güçlü olan yerel yönetimlerdir. Bu bağlamda, yerel yönetimler, dünyadaki siyasi ve entelektüel gelişmelere bağlı bir biçimde, farklı yönleriyle öne çıkan ve son yıllarda çok fazla tartışılan bir olgu haline gelmektedirler. Nitekim kamu yönetiminde “yeni kamu işletmeciliği” yaklaşımıyla kavramsallaştırılan değişim, yerel yönetimlere de yansımakta ve bu kuruluşlar demokratik, katılımcı, şeffaf ve etkin yönetim talepleriyle eklemlenerek etki, güç ve kapasitelerini artırmaktadırlar.

Postmodern kamu yönetiminin temel ilkeleri ya da bileşenleri arasında; “*esneklik, katılımcılık, vatandaş odaklılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, etik anlayışa sahiplik ve yerinden yöneticilik*” bulunmaktadır³⁶. Dolayısıyla postmodern kamu yönetimi, yönetim kavram ve modeline felsefi, sosyolojik ve siyasal anlamda bir zemin hazırlamaktadır. Bu çerçevede, yönetişimin postmodern kamu yönetiminin ortaya çıkarmış olduğu somut bir tartışma ve uygulama alanı olduğu söylenebilmektedir³⁷.

Yerel yönetim de yönetişimin yerel/bölgesel boyuttaki bir yansıması olduğuna göre, postmodern kamu yönetimi anlayışının destek verdiği ya da etkilediği en önemli alanlardan biri, yerel yönetimler ve yereldeki diğer toplumsal gruplardır. Bu çerçevede değerlendirildiğinde, postmodern kamu yönetiminin temel bileşenleri, yerel yönetimler açısından katılımcılığı, demokratikliği, etiği ve vatandaş odaklılığı güçlendirmektedir. Yerel politikanın belirlenmesinde ve yürütülmesinde de, bu durumda sivil toplum kuruluşları ve özel sektör yönetimleri söz sahibi haline gelmektedirler. Bu ise yerelde katılımcı demokrasi ve sivil toplumun olanaklarını artırmaktadır.

³⁶ Kadir Caner Doğan, “Postmodernizmin Kamu Yönetimine Yansımaları: Ombudsman ve Toplam Kalite Yönetimi Yaklaşımları”, *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 10/14 Fall 2015, s. 283.

³⁷ Mehmet Akif Özer, Murat Akçakaya, Hasan Yaylı ve Nazlı Y. Batmaz, *Kamu Yönetimi: Modern (Yapı ve Süreçler)*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016, s. 699.

3.2. Yerel Yönetişim, Yerel Yönetimler ve Katılım İlişkisi

Yönetişim kavramının uygulama bulduğu alanlardan biri kent yönetimleridir³⁸. Nitekim yerel yönetimler, kamu hizmetlerinin günü gününe sunulduğu ve vatandaşla sürekli ilişkiler halinde olduğu kamusal kuruluşlardır. Ayrıca, yerel yönetimler demokrasinin beşiği olarak ifade edilmekte, halkın katılımı devamlı surette özendirilmek istenmekte, bu nedenle de yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, özerkliği ve idari vesayet denetiminin azaltılması istekleri sürekli gündemde tutulmaktadır³⁹. Katılımcı bir yerel yönetim, ancak demokratik bir toplum içerisinde gelişebilmektedir. Bu şekilde bir toplumun ilkeleri de; çoğulculuk, demokratiklik ve katılımcılıktan meydana gelmektedir. Bu noktada, yerel yönetimlerin demokrasinin yapılanmasında aracı rolünü üstlenen en önemli kurumlar olduğu söylenebilmektedir. Dolayısıyla yerel yönetimler, demokrasinin temel kurumları ve çekirdeği konumundadırlar⁴⁰.

Demokratik esaslı bir yerel yönetim anlayışı ya da yerel demokrasi, *“halkı doğrudan ilgilendiren, günlük hayatında önemli yer tutan gerçek ve somut sorunların gündemi belirlediği, tartışılıp karara bağlandığı ve uygulanmaya konulduğu bir süreçten”* oluşmaktadır. Bu süreçte, yerel demokrasinin tüm kurum ve kurallarının geniş halk kitleleri tarafından benimsenmesinde, vazgeçilmez bir yaşam tarzı olarak algılanmasında, korunmasında ve yaygınlaşmasında yerel yönetişimin yeri ve önemi büyüktür. Yerel halkın gerçek bir yönetişim anlayışı içinde katılımcılık etrafında toplanması ve harekete geçirilmesi için *“yerel sorumluluk”* ve *“hemşerilik”* bilinçlerinin geliştirilmesi ve bu bilinç içinde bir davranış sergilemesi gerekmektedir. Yerel halk, kendilerini yaşadıkları yere bağlı hissetmeli, içinde

³⁸ Gözde Kestellioğlu, “Örneklerle Kent Konseylerinin 3 Temeli ve 3 Sorunu: Katılım, Demokrasi ve Yönetişim”, Enes Battal Keskin ve Elif Karakurt Tosun (eds.), 10-11 Nisan 2015, *II. Ulusal Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, Bursa, 2015, s. 226; Eran Vigoda and Etai Gilboa, “The Quest for Collaboration: Toward a Comprehensive Strategy for Public Administration”, Eran Vigoda (ed.), *Public Administration: An Interdisciplinary Critical Analysis*, Marcel Dekker, Inc., New York, 2002, p. 107.

³⁹ Hikmet Kavruk, “Yerel Yönetim Reformu ve Yönetişim Öngörüsü”, Levent Özmen ve M. Akif Sözer (eds.), 18-20 Mart 2005, *21. Yüzyılda Türkiye’de Sosyal Bilimler ve Toplum Sorunları Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, Başkent Ofset, Ankara, 2005, s. 365.

⁴⁰ Nilüfer Negiz ve Hakan M. Kiriş, “Yerel Demokratikleşmede Katılım Sorunu”, *Yerel Siyaset Dergisi*, Sayı 23, 2007, s. 37.

yaşadığı ortamın sorunlarına ve çözümlerine duyarsız kalmayıp, bu sorunların çözümünü sadece yöneticilerden beklememelidir⁴¹.

Demokrasinin tam anlamıyla gerçekleştirilebilmesi için, yerel yönetim kanallarının ve yerel inisiyatiflerin toplum yararına harekete geçirilmesi gerekmektedir. Nitekim yerel yönetimler, yerel toplumların kendilerini ilgilendiren politik ve yönetsel işlerden yakından haberdar oldukları ve buna göre karar alma sürecine katılabilecekleri örgütlenme biçimidir. Vatandaşlar, demokratik ilkelere ve davranışlara alışkanlığı yerel yönetimlerde kazanmaktadırlar⁴². Yerel yönetimler, demokrasinin tabandan tavana doğru yapılanması işlevini gören kurumlar⁴³ olarak seçim, denetim ve sorumluluk ilkelerinin en optimal biçimde yerel düzeyde yaşama geçirilmesinde etkin rol oynamaktadırlar. Bunlara bağlı bir biçimde yerel yönetimler, siyaset literatüründe, çoğulcu siyasi sistemin temel kurumları içinde değerlendirilmektedirler. Bir ülkede ulusal düzeyde bir siyasi iktidar olduğu halde, yerel yönetim sistemi sayesinde siyasete ve yönetime katılma kanalları genişlemektedir. Yerel yönetimler, merkezi hükümet ve ulusal parlamento üzerinde yoğunlaşan siyasete katılma taleplerini, bir ölçüde yerel boyuta çekerek ya da dağıtarak, siyasi hayatta tansiyonu azaltmakta ve böylece siyasi sistemin meşruluğuna önemli katkılar da sağlamaktadırlar⁴⁴.

Yerel yönetimlerle demokrasiyi, etkin ve işlevsel ilişkiler çerçevesinde bir düzlemde buluşturan, temsil ve katılma olgularıdır. Çünkü yerel düzeyde yönetilenlerle yönetenler arasında mekânsal ve toplumsal uzaklık en aza inmektedir. Bu önemli durum, hem çeşitli kentsel grupların yerel karar organlarında temsiline olanak sağlamakta hem de bu yerel aktörlerin kesintisiz yönetsel sisteme katılımı için gerekli ortamı sunmaktadır⁴⁵. Daha

⁴¹ Başaran, a.g.e., s. 49; Timothy D. Sisk et al., *Democracy at the Local Level: The International Idea Handbook on Participation, Representation, Conflict Management, and Governance*, International IDEA Handbook Series 4, Sweden, 2001, p. 13.

⁴² Vahide Feyza Urhan, "Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılandırılması", *Sayıştay Dergisi*, Sayı 70, 2008, s. 92.

⁴³ Ruşen Keleş, *Yerinden Yönetim ve Siyaset*, Cem Yayınevi, İstanbul, 1992, s. 45.

⁴⁴ Mustafa Ökmen, Serhat Baştan ve Abdullah Yılmaz, "Kamu Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar ve Bir Yönetişim Faktörü Olarak Yerel Yönetimler", Abdullah Yılmaz ve Mustafa Ökmen (eds.), *Kamu Yönetimi*, Gazi Kitabevi, Ankara, 2004, s. 50; Allan Rosenbaum, "Decentralization, Local Government and Democratic Institution Building", <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un/unpan048927.pdf>, (Erişim Tarihi: 02.11.2015), p. 8.

⁴⁵ M. Akif Çukurçayır, "Yerel Demokrasi ve Yerel Siyaset", Hulusi Şentürk (ed.), **Yerel Siyaset**, Okutan Yayınları, İstanbul, 2008, s. 26; Jan Bucek, "New approaches to local

açık olarak, yerel yönetimler halkın yönetime katılmasını sağlayan ve halka kendi kendilerini yönetme erdemi kazandıran en önemli kuruluşlar olmalarının yanında, demokrasinin en etkin bir şekilde hayata geçirildiği kuruluşlar olarak ifade edilebilmektedirler⁴⁶. Yerel yönetimlerin demokratik tabanlarını güçlendiren bileşenlerin ya da paydaşların arasında da katılımcı demokratik bir düzenin temel yapı taşları olan sivil toplum kuruluşları ve sermayedar çevresi gelmektedir. Bu bağlamda yerel demokrasinin tesis edilmesinde yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve şirketleri ya da özel sektörü temsilen sermayedarların yerel yönetişim bağlamında önemli görevleri vardır.

Yerel yönetişim açısından katılım kavramının içeriği ve sınırı, kimin, nereye, nerede, ne zaman ve nasıl katılacağı gibi birçok soruya verilen yanıtla göre değişebilmektedir⁴⁷. Katılım ya da katılımcılık kavramı, günümüzde vatandaş hakları, demokratik yönetişim, yolsuzlukla mücadele ve yoksulluğun azaltılması ile birlikte anılmaktadır. Bunlara ek olarak katılım kavramı, pozitif olarak kullanılabilmesi gibi negatif olarak da kullanılmaktadır. Protesto yürüyüşü, grev gibi faaliyetler negatif katılım kapsamına girerken, örneğin oy kullanmak pozitif katılım olarak görülmektedir⁴⁸. Halka en yakın birimler olan yerel yönetimlerde halkın alınacak kararlara, yönetim sürecine katılımı çok büyük bir önem taşımaktadır. Bu çerçevede yönetime halkın katılması siyaset ve yönetim kültürü ile ilgili bir konudur. Yerel yönetimlerin işleyişine halkın katılımı, merkezi yönetime göre daha kolaydır. Çünkü yerelde verilen mal ve hizmetlerin izlenmesi ve hesap verebilirlik-açıklık mekanizmasının harekete geçilmesi daha işlevseldir⁴⁹. Yerel yönetimler, vatandaşların yerel ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik kararların alındığı ve uygulandığı yerler

---

democracy: direct democracy, participation and the `third sector"`, *Environment and Planning C: Government and Policy*, Vol 18, 2000, p. 4.

⁴⁶ Davut Dursun, "Demokratik Siyasal Kültürün Gelişmesinde Yerel Yönetimler", Hulusi Şentürk (ed.), *Yerel Siyaset*, Okutan Yayınları, İstanbul, 2008, s. 84.

⁴⁷ M. Akif Çukurçayır, *Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi*, Çizgi Kitabevi, Konya, 2006, s. 42.

⁴⁸ Gamze Kösekahya, "Katılımcılık ve İyi Yönetişim", 2003, www.deu.edu.tr/userweb/hilmi.../iyi%20yönetim/katılımcılık.pdf, (Erişim Tarihi: 12.10.2015), s. 35; Rumki Basu, *Public Administration: Concepts and Theories*, Sterling Publishers, India, 2004, p. 470.

⁴⁹ Ahmet İhsan Şatır, *Avrupa Birliği Sürecinde Yerel Yönetimlerde E-Dönüşüm ve Türkiye*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, İstanbul, 2009, s. 40-41.

olması açısından, karar alma sürecinin dağıtıldığı katılımcı demokrasinin kurumsallaşmasına uygun alanlardır⁵⁰.

Yerel yönetim açısından oldukça önem taşıyan bir diğer kavram olan sivil toplum ve bu anlayışa dayalı sivil toplumculuk, devletin ve piyasanın (sermayenin) dışında kalan alanı ifade etmektedir⁵¹. Sivil toplum, yerelde kamusal ruhu daha etkin bir şekilde güçlendirerek demokrasinin kanallarını açmakta⁵² ve temsil olanağını sağlamaktadır. Bu bağlamda, yerel yönetimler ve demokrasi ile ilgili tartışmaların önemli bir boyutunu sivil toplum konusu oluşturmaktadır⁵³. Demokrasi, her şeyden önce, devlet ile sivil toplumun birbirinden ayrılmasına dair tartışmalara dayanmakta ve bu tartışmalar ile konunun önemi daha net anlaşılabilir. Sivil toplum, son iki yüz yıldır yoğun olarak kullanılan bir kavram iken, yerel yönetim çok daha eski bir geleneğe ve tarihi geçmişe sahiptir. Buna karşın, son zamanlarda dünyada yaşanan demokratikleşme, değişim eğilimleri ve süreci, sivil toplum kavramını güncelleştirmiş, özellikle yerel yönetim ve demokrasi tartışmalarının önemli bir konusu haline getirmiştir⁵⁴. Buna bağlı olarak sivil toplumun yerelde güçlü olması, yerel yönetime, demokrasiye, temsile ve katılıma dair önemli ipuçları vermektedir.

Siyasal rejiminde hangi sistem uygulanırsa uygulansın, katı merkezîyetçilikle yönetilen ülkelerde, toplumun refahının artırılması ve demokrasinin yaygınlaştırılmasında önemli yapısal sorunlar meydana gelmektedir. Bu sorunların aşılması için toplumsal gelişim açısından yerel yönetimler önemli bir role sahiptir. Örneğin AB üyesi ülkelerde ve diğer gelişmiş ülkelerde kalkınma önemli ölçüde, halkın yönetime etkin katılımına ve yerel kaynakların harekete geçirilmesine bağlıdır. Bu ülkelerde, yerel yönetimlerin özellikle “*demokratik değerlerin yaygınlaştırılması, yerel kaynakların harekete geçirilmesi, hizmet önceliklerinin belirlenmesi ve hizmet*

⁵⁰ Şerif Öner, “Katılımcı Demokrasi Açısından Belediye Kanunu”, Hüseyin Özgür ve Muhammet Kösecik (ed.), *Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar-I: Reform*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2005, s. 58; U. C. Mandal, *Dictionary of Public Administration*, SARUP & SONS, New Delhi, 2007, p. 356.

⁵¹ Taner Artan, *Yerel Yönetimlerde Sosyal Hizmetler*, SABEV, Ankara, 2012, s. 76.

⁵² İlhan Tekeli, *Katılımcı Demokrasi ve Sivil Toplum Kuruluşları*, Sosyal Demokrasi Derneği Yayınları-1, Ankara, 2006, s. 168; Yakup Bulut, “Sivil Toplum ve Yerel Yönetimler”, Hüseyin Özgür ve Muhammet Kösecik (ed.), *Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar-I: Reform*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2005, s. 236.

⁵³ Kemal Görmez, *Yerel Demokrasi ve Türkiye*, Vadi Yayınları, Ankara, 1997, s. 65.

⁵⁴ Mustafa Ökmen ve Bekir Parlak, *Kuramdan Uygulamaya Yerel Yönetimler*, Alfa Aktüel, Bursa, 2010, s. 46.

malîyetlerinin düşürülmesi açılarından merkezi yönetime üstünlüğü” kabul edilmektedir⁵⁵.

Dünyada, özellikle 1980’li yıllardan sonra küreselleşme olgusunun gündemden güne hızlandığı, bölgesel/yerel entegrasyonların arttığı görülmektedir⁵⁶. Bu gelişme ile birlikte küreselleşme sürecinin dinamikleri olan teknik gelişmeler, teknolojiye yaşanan hız, ulaştırma ve iletişim hizmetlerindeki yaşanan gelişmeler sonucunda dünya giderek daha küçük hale gelmektedir. Bu gelişme, özellikle bölgesel entegrasyonlar ve işbirliği çalışmalarında ülkelerin siyasal, idari ve ekonomik yapılarını yeniden gözden geçirmeleri ve yeniden yapılanma çalışmalarına girmeleri sonucunu gündeme getirmektedir. Örneğin Avrupa Konseyi tarafından kabul edilen 1985 tarihli Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı çerçevesinde yerinden yönetim anlayışına (Yerindelik-Subsidiarity) yeni bir boyut getirilmekte, AB’de de 1992 Maastricht Anlaşması’yla bölgeselleşmeye vurgu yapılarak ekonomik ve siyasal entegrasyonun tamamlanması ve para birliğine doğru hızlı bir yönelme eğilimi ortaya çıkmaktadır⁵⁷. Yine AB tarafından kabul edilen Avrupa Tek Senedi’nde de yerellik ilkesi açıkça belirtilmemiş, ancak bunu çağrıştıran ifadeler yer verilmiştir⁵⁸. AB boyutunda yerindelik açısından önem taşıyan bir diğer belge ya da uygulama da yönetişim kavramına vurgu yapan, 2001 yılı sonunda kabul edilen “White Paper (Beyaz Kitap)” adlı düzenlemedir. White Paper’da, yönetişim vurgusu “iyi yönetişim” ile ön plana çıkarılmakta ve siyasal sistemin idaresinde hükümet ile toplum arasında karşılıklı etkileşim, ortak çalışma, karar almada paylaşım olarak tanımlanmaktadır. Yine bu belgede, karar almanın mümkün olduğu kadar açık, katılıma yer veren ve her katılanın karar almada sorumluluk aldığı bir paydaşlık ilişkisi olduğu vurgulanmaktadır⁵⁹.

⁵⁵ Başaran, a.g.e., s. 63.

⁵⁶ Caroline Andrew and Michael Goldsmith, “From Local Government to Local Governance and Beyond?”, *International Political Science Review*, Vol 19, No 2, 1998, p. 101.

⁵⁷ Mustafa Sakal, “Türkiye’de Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma Sorunu: Tarihsel Perspektiften Bir Değerlendirme”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, 2000, s. 119-120; Michelle Evans, “The Principle of Subsidiarity in European Union Law: Some Comparisons with Catholic Social Teaching”, *Solidarity: The Journal of Catholic Social Thought and Secular Ethics*, Vol 3, 1, 2013, p. 61.

⁵⁸ Mehmet Karaarslan, *Türkiye’de Yerel Yönetim Reformu Bağlamında Yerel Yönetimlerin Özerkliği ve Denetimi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Ankara, 2007, s. 84.

⁵⁹ Esra Ergüzeloğlu, “Avrupa Birliği Yönetişim Modelinde Bir Türk Aktör: İktisadi Kalkınma Vakfı”, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Gelişme ve Toplum Araştırmaları Merkezi, Tartışma Metinleri, Ankara, 2003, s. 3.

AB hukuki mevzuatına Yerindelik (Subsidiarity) ilkesi, yukarıda da belirtildiği üzere ilk olarak Maastricht Antlaşması ile genel bir ilke olarak girmiştir. Gerek AB kurumları gerekse Türkiye'nin de üyesi olduğu Avrupa Konseyi'nin önemini vurgulamak amacı ile son zamanlarda hep gündemde tuttuğu Yerindelik İlkesi, yerel ve bölgesel yönetimlere daha çok yetki aktarılmasını sağlayarak idari ve mali özerkliklerinin artırılmasını hedeflemektedir⁶⁰. Bu çerçevede, AB'nin benimsediği yerindelik ilkesi, uygulama sonuçlarına bakıldığında, yerel yönetimlerin yetkilerinin büyük ölçüde genişlemesine yol açmıştır. Yerindelik ile kamusal projeler içeriklerine ve yapılarına göre, onlara en uygun yerel ve merkezi otoriteler tarafından tasarlanıp uygulanmaktadır⁶¹. AB tarafından alınan kararların büyük bir bölümü, üye ülkelerde yerel yönetimler tarafından yerine getirilmektedir. Bu nedenle AB hukuku yerel yönetimleri bazı durumlarda doğrudan, bazı durumlarda ise dolaylı olarak etkilemektedir⁶². Diğer taraftan AB'de, sivil toplum kuruluşları, örgütlenmiş vatandaşların yaşadıkları ülkenin toplumsal ve ekonomik yönden kalkınmasında etkili olan kuruluşlardır. Ayrıca, bu kuruluşlar sivil toplum düzenine doğrudan katkıda bulunarak, katılımcı demokrasinin oluşturulması ve sürdürülmesi açısından çok hayati öneme sahiptirler⁶³.

Avrupa Konseyi, 1950'den beri demokratikleştirme konusuna önem vermiş ve yerel yönetimlerin geliştirilmesi için çaba göstermiştir. Buna bağlı olarak Konsey, bu alandaki çalışmalarını, 1985 yılında, yetkili organlarının, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nı benimsemesiyle daha önemli bir hale getirmiştir. Yerel özerklik şartı, demokrasinin gelişmesinde ve yönetimde etkinlik sağlanmasında temel bir konuma sahip olan yerel yönetimlerin haklarının korunabilmesi için bir güvence oluşturmuştur. Nitekim Şart'ın başlangıç kısmında; "*yerel yönetimlerin demokratik rejimin temel*

⁶⁰ Yüksel Demirkaya, "Avrupa Birliği'nin Yerel Kamu Şirketleri Stratejisi: Türkiye'de Hukuki Yapı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Uygulamaları", *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 7, Sayı 13, 2010, s. 423.

⁶¹ Kürşad Hacıtahiroğlu, *Avrupa Birliği Genişleme Evrelerinde İzlenen Siyaset ve Türkiye İlişkileri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, İstanbul, 2006, s. 3.

⁶² Osman Nacak, *AB Sürecinde Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Demokratikleşmesi ve İdari Denetimi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Sakarya, 2007, s. 101.

⁶³ Sefa Usta, *Avrupa Birliği'ne Giriş Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşları: Sivil Toplum, Demokrasi ve Güven*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, Konya, 2006, s. 79.

kuruluşlarından biri olduğu, yurttaşların kamusal işlere katılma hakkının Avrupa Konseyi'nin tüm üye devletlerince paylaşılan demokratik ilkelerden biri olduğu hususlarını dikkate alarak; bu hakkın, yerel düzeyde en uygun biçimde kullanılabilmesi ve yerel yönetimlerin gerçek sorumluları ile var olmaları, hem etkili ve hem de yurttaşlara yakın bir idare sağlayabileceği inancı vurgulanmıştır". Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın Özerk Yerel Yönetimin Kapsamı başlığını taşıyan 4. maddesinin 3. fıkrasında da şöyle denilmektedir: "Kamusal sorumluluklar genellikle ve tercihen, yurttaşın en yakın olan yönetimlerce yerine getirilir. Sorumluluğun bir başka yönetime bırakılmasında, görevin kapsamı ve niteliği ile etkinlik ve ekonomi ilkelerinin gerekleri göz önünde bulundurulmalıdır"⁶⁴.

Yine Avrupa Konseyi'nce, 17-19 Mart 1992 tarihleri arasında gerçekleşen Avrupa Konseyi Avrupa Yerel Yönetimler Konferansı'nda kabul edilen Avrupa Kentsel Şartı ise, 1980-1982 yılları arasında Avrupa Konseyi'nce düzenlenen "European Campaign for Urban Renaissance (Kentsel Rönesans İçin Avrupa Kampanyası)" çalışmaları sonucunda oluşturulmuş bir metindir. Kentsel fiziksel çevrenin geliştirilmesine, mevcut konut alanlarının iyileştirilmesine, kentlerde toplumsal ve kültürel olanakların yaratılmasına ve toplumsal kalkınma ile halk katılımına dayanan bu kampanya için çalışmalar 1986'dan sonra Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Sürekli Konferansı çerçevesinde sürdürülmüştür. Bu kapsamda düzenlenen kongreler, konferanslar, yayınlar gibi etkinlikler Avrupa Kentsel Şartı'nın oluşmasına dayanak oluşturmuştur⁶⁵. Nitekim Avrupa Kentsel Şartı'nda 3. maddede yerel demokrasi de; "kentsel gelişmenin temeli, özerk ve mali bağımsızlığı olan yerel yönetimlerde halkın doğrudan katılımının sağlanması" şeklinde tanımlanmıştır.

Bunlara ek olarak dünyada yerel yönetim ve yerindelik açısından önem taşıyan bir diğer önemli oluşum ya da düzenleme arasında BM tarafından 1992 yılında Brezilya'nın Rio kentinde gerçekleştirilen "Rio Çevre ve Kalkınma Konferansı" bulunmaktadır. Bu konferansta sürdürülebilir kalkınma teması altında yerelde sürdürülebilir kalkınmayı harekete geçirebilecek olan yönetişime dayalı "Gündem 21" planı kabul edilmiştir. Bu plana göre ülkelerin kendi, yerel kaynaklarını ve potansiyellerini yönetim

⁶⁴ Gündüz Şan, "AB ve Yerel Yönetimler Bağlamında Subsidiarite (Yerindelik) İlkesi", 2007, <http://YerelSiyaset.Com/Pdf/Temmuz2007/11.pdf> (Erişim Tarihi: 12.11.2012), s. 67-68.

⁶⁵ Bülent Duru, "Avrupa Birliği Kentsel Politikası ve Türkiye Kentleri Üzerine", *Mülkiye*, Cilt XXIX, Sayı 246, Ankara, 2005, s. 66.

esaslı olarak harekete geçirebilecekleri Yerel Gündem 21'lerini hazırlamaları da önerilmiştir⁶⁶.

Daha sonrasında, 1996 yılında Türkiye'de İstanbul'da gerçekleştirilen ve ilki 1976 tarihinde Kanada'da toplanmış olan "Habitat II Kongre ve Kent Zirvesi"nde de yerel yönetim ve sürdürülebilirlik ile ilgili olarak "eşitlik, yaşanabilirlik ve yurttaşlık bilinci" gibi konulara dikkat çekilmiştir⁶⁷.

Yerel yönetim açısından katılım bağlamında yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör yönetimleri bir arada değerlendirildiğinde; yönetimin yerel boyutta bir yansıması olan yerel yönetimin işlerlik kazanması ve kazanımlar sağlaması için yerelde belirtilen bu üçlü modeli harekete geçirecek belirli önlemler alınması ve çeşitli modellerin uygulanması gerekmektedir. Nitekim yerel demokrasinin güçlenmesinde ve halkın kendisini ilgilendiren siyasal karar alma sürecine devamlı surette katılımında ve temsilinde, katılımcı demokrasi ve sivil toplum anlayışının önemli bir payı vardır. Yine bu anlayış ve ilkeleri harekete geçirecek yasal ve kurumsal düzenlemelerin oluşturulması da gerekmektedir. Nitekim çeşitli uluslararası kuruluşlar ve ülkeler tarafından geliştirilen anlayışlar, yasal düzenlemeler ve kurumsal modeller, yerel yönetimin uygulanabilirlik kapasitesini artırmıştır ve artırmaya da devam edecektir.

Yukarıda sözü edilen olanağın artırılmasında da yerel yönetimi harekete geçiren ya da geçirecek şu gibi olanaklardan söz edilebilmektedir: Halk oylaması (doğrudan demokrasi), halk toplantıları, halk günleri, meclis toplantılarına katılım, danışma kurulları, kent konseyleri, Yerel Gündem 21, planlama çemberleri/forumları, yurttaş kurulları, gelecek atölyeleri, yuvarlak masa toplantıları, kamuoyu yoklamaları ve iletişim demokrasisi (internet). Bununla beraber, yerel yönetimlerde halkın yönetime katılımının somut ve yaygın uygulamaları ise; halk oylaması, halk toplantıları, meclis toplantılarına katılım, danışma kurulları, il ve ilçe insan hakları kurulları, etik kurullar, yerel

⁶⁶ Taşkın Deniz, "Kentleşme, Yerel Gündem 21 ve Kent Konseyleri", *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Vol. 8/12 Fall 2013, s. 391.

⁶⁷ Göymen, a.g.m., s. 77-78.

ombudsman, kent konseyi ve Yerel Gündem 21'ler gibi oluşumlardan meydana gelmektedir⁶⁸.

Sonuç ve Değerlendirme

Postmodern kamu yönetimi, asıl olarak 1980 yılı sonrasında diğer sosyal bilimler alanında olduğu gibi kamu yönetimini de etkisine almıştır. Bundan sonra kamu yönetimi disiplini büyük bir dönüşüm süreci içerisine girerek, yeni kamu yönetimi reformları ile yerinden yönetimci, esnek, piyasa esaslı, etik, demokratik ve vatandaş odaklı bir yapıya sahip olmuştur. Diğer yandan, 1990'lı yıllardan sonra kamu yönetimi disiplinde yönetim teorisi belirleyici bir konuma dönüşerek, kamu yönetiminde demokratikleşmenin ve yeniden yapılanmanın simgesi haline gelmiştir.

Postmodern kamu yönetimi, yeni kamu yönetimi ve yönetim gibi kamu yönetimi alanını etkileyen yönetsel teorilere felsefi, sosyolojik, siyasal ve ideolojik bir zemin hazırlamaktadır. Bu çerçevede, postmodern kamu yönetimi, belirtilen yönetsel teorileri harekete geçiren bir özelliğe sahiptir. Sözü edilen dönemde yerel yönetimlerin katılımcılık ve demokrasi bağlamında güçlenmesindeki en temel neden de budur.

Kamu yönetimi alanında, 1990'lı yıllardan sonra ortaya çıkan bir diğer kavram da yerel yönetişimdir. Yerel yönetişim, yerelde yerel yönetimler, sivil toplum ve özel sektör kuruluşları arasında etkileşim ve koordinasyon sağlayan, vatandaşların temsil ve katılım olanaklarını artırarak katılımcı demokrasiye zemin hazırlayan bir oluşumdur. Dolayısıyla yönetişimin yerele uyarlanmış hali olarak da değerlendirilebilen yerel yönetişim kavram ve oluşumu ile bir taraftan yerelde/bölgede toplumun farklı aktörleri arasında etkileşim ve işbirliği artarak, politik karar alma sürecinde bir dağıtım meydana gelirken, bir taraftan da vatandaşların kentlerine ait sorumluluk ve kent bilinçleri artarak yerel siyasetin oluşturulmasında bir aktör ya da paydaş konumuna gelmektedirler.

---

⁶⁸ Seher Polat ve M. Özge Aras, Yerel Yönetimlerde Demokrasi Sorunsalı: "Yerel Katılım", *TMMOB Yerel Yönetimlerde Dönüşüm Sempozyumu*, Ankara, 2007, <http://www.tmmob.org.tr/icerik/tmmob-yerel-yonetimlerde-donusum-sempoz-yumu>, (Erişim Tarihi: 07.04.2011), s. 175; Cemal Yükselen, "Yerel Gündem 21 ve Katılım Sorunu", Muharrem Güneş (ed.), *Küreselleşme Sürecinde Kent ve Politika*, Detay Yayıncılık, Ankara, 2004, s. 249.

Sonuç olarak, postmodern kamu yönetiminin etkilemiş olduğu yerel yönetişim süreci, yerelde politik karar alma sürecinde koordinasyona ve işbirliğine gönderme yaparak, sivil toplum ve katılımcı demokrasi gibi anlayışlardan fayda sağlayarak, yerinden yönetimi güçlendirmekte ve tüm vatandaşlara ve kuruluşlara siyasi bir özne kimliği kazandırmaktadır.

Sayfa/Page | 92

İGÜSBD
Cilt: 3 Sayı: 2
Ekim /
October 2016

KAYNAKÇA

ANDREW, Caroline, Michael Goldsmith, From Local Government to Local Governance-and Beyond?, *International Political Science Review*, Vol. 19, No. 2, 1998, p. 101-117.

ARTAN, Taner, **Yerel Yönetimlerde Sosyal Hizmetler**, SABEV, Ankara, 2012.

BASU, Rumki, **Public Administration: Concepts and Theories**, Sterling Publishers, India, 2004.

BAŞARAN, İsmail, **Kent ve Yerel Yönetim**, Okutan Yayınları, İstanbul, 2008.

BERİŞ, Hamit Emrah, "Moderniteden Postmoderniteye", Mümtazer Türköne (ed.), **Siyaset**, Lotus Yayınevi, Ankara, 2008, s. 483-521.

BERTENS, Hans, **The Idea of The Postmodern: A History**, Routledge, London, 1995.

BEVIR, Mark, R.A.W. Rhodes, "A Decentered Theory of Governance: Rational Choice", Institutionalism, and Interpretation, Working Paper 2001-10, <http://eprints.cdlib.org/uc/item/Obw2p1gp#page-5>, (Erişim Tarihi: 05.04.2016).

BUCEK, Jan, New approaches to local democracy: direct democracy, participation and the `third sector', *Environment and Planning C: Government and Policy*, Vol 18, 2000, p. 3-16.

BULUT, Yakup, "Sivil Toplum ve Yerel Yönetimler", Hüseyin Özgür, Muhammet Kösecik (ed.), **Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar-I: Reform**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2005, s. 235-251.

CHHOTRAY, Vasudha, Gerry Stoker, **Governance Theory and Practice: A Cross-Disciplinary Approach**, Palgrave Macmillan, Great Britain, 2009.

COŞKUN, Selim, "Kamu Yönetiminde Yönetişim Yaklaşımı", Asım Balcı... [ve öte.] (ed.), **Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2013, s. 67-83.

ÇUKURÇAYIR, M. Akif, **Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi**, Çizgi Kitabevi, Konya, 2006.

- ÇUKURÇAYIR, M. Akif, "Yerel Demokrasi ve Yerel Siyaset", Hulusi Şentürk (ed.), **Yerel Siyaset**, Okutan Yayınları, İstanbul, 2008, s. 15-36.
- DEMİRKAYA, Yüksel, "Avrupa Birliği'nin Yerel Kamu Şirketleri Stratejisi: Türkiye'de Hukuki Yapı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Uygulamaları", *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 7, Sayı 13, 2010, s. 420-444.
- DENİZ, Taşkın, "Kentleşme, Yerel Gündem 21 ve Kent Konseyleri", *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic* Volume 8/12 Fall 2013, p. 391-402.
- DOĞAN, Kadir Caner, Fuat Ustakara, "Kamuda Bir Yapılanma Dönüşümü Olarak E-Devlet ve E-Yönetişim İlişkisi Üzerine", *Global Journal of Economics and Business Studies-GJEBS*, Sayı 3, Bahar 2013, s. 1-12.
- DOĞAN, Kadir Caner, "Postmodern Kamu Yönetimi Anlayışı Çerçevesinde Bir Denetim Paradigması: Ombudsman", *Sayıştay Dergisi*, Sayı 94/Temmuz-Eylül 2014, s. 73-96.
- DOĞAN, Kadir Caner, "Postmodern Kamu Yönetiminin Kuramsal Temelleri", M. Akif Çukurçayır... [ve öte.] (ed.), *Kamu Yönetiminde Değişimin Yönü ve Etkileri*, **KAYFOR 13 Bildiri Kitabı**, Selçuk Üniversitesi İ.İ.B.F., Konya, 2016, s. 149-162.
- DOĞAN, Kadir Caner, "Postmodernizmin Kamu Yönetimine Yansımaları: Ombudsman ve Toplam Kalite Yönetimi Yaklaşımları", *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 10/14 Fall 2015, p. 273-290.
- DURNA, Ufuk, Mehmet Özel, "Bilgi Çağında Bir Yönetimsel Dönüşüm Yaklaşımı: E-(Yerel) Yönetim", *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 5, Sayı 10, 2010, s. 1-32.
- DURŞUN, Davut, "Demokratik Siyasal Kültürün Gelişmesinde Yerel Yönetimler", Hulusi Şentürk (ed.), **Yerel Siyaset**, Okutan Yayınları, İstanbul, 2008, s. 77-86.
- DURU, Bülent, "Avrupa Birliği Kentsel Politikası ve Türkiye Kentleri Üzerine", *Mülkiye*, Cilt XXIX, Sayı 246, Bahar 2005, s. 59-76.
- EMİNİ, Filiz Tufan, "Türkiye'de Yerel Yönetimler Reformunun İç ve Dış Dinamikleri", *Yönetim ve Ekonomi*, Cilt 16, Sayı 2, 2009, s.31-48.
- ERGUN, Turgay, "Post-Modernizm ve Kamu Yönetimi", Burhan Aykaç, Şenol Durgun, Hüseyin Yayman (ed.), **Türkiye'de Kamu Yönetimi**, Yargı Yayınevi, Ankara, 2003, s. 607-620.
- ERGÜZELOĞLU, Esra, "Avrupa Birliği Yönetişim Modelinde Bir Türk Aktör: İktisadi Kalkınma Vakfı", Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Gelişme ve Toplum Araştırmaları Merkezi, Tartışma Metinleri, Ankara, 2003.

ERYILMAZ, Bilal, **Kamu Yönetimi: Düşünceler-Yapılar-Fonksiyonlar-Politikalar**, Umuttepe Yayınları, Kocaeli, 2012.

EVANS, Michelle, "The Principle of Subsidiarity in European Union Law: Some Comparisons with Catholic Social Teaching", *Solidarity: The Journal of Catholic Social Thought and Secular Ethics*, Vol 3, 1, 2013, p. 60-77.

EVRE, Bülent, "Bir Düşünüş Biçimi Olarak Postmodernizm ve Temel Parametreleri", *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi*, Sayı 13, 2007, s. 1-23.

FİDAN, Yahya, "Yönetimden Yönetişime: Kavramsal Bir Bakış", *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 1/Ekim 2010-Mart 2011, s. 5-10.

FOX, Charles J., Hugh T. Miller, **Postmodern Public Administration**, M.E. Sharpe Inc., the United States of America, 2007.

GENÇ, Fatma Neval, "Yeni Kamu Hizmeti Yaklaşımı", *Türk İdare Dergisi*, Sayı 466, Mart 2010, s. 145-159.

GÖRMEZ, Kemal, **Yerel Demokrasi ve Türkiye**, Vadi Yayınları, Ankara, 1997.

GÖYMEN, Korel, "Türk Yerel Yönetiminde Katılımcılığın Evrimi: Merkezietçi Bir Devlette Yönetişim Dinamikleri", *Amme İdaresi Dergisi*, Cilt 32, Sayı 4, 1999, s. 67-83.

GÜNDOĞAN, Ertuğrul, "Yönetişim: Kavram, Kuram ve Boyutlar", M. Akif Çukurçayır, H. Tuğba Eroğlu, Hülya Eşki Uğuz (ed.), **Yönetişim: Kuram, Boyutlar ve Uygulama**, Çizgi Kitabevi, Konya, 2010, s. 13-56.

HACİTAHİROĞLU, Kürşad, "Avrupa Birliği Genişleme Evrelerinde İzlenen Siyaset ve Türkiye İlişkileri", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, İstanbul, 2006 (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

KARAARSLAN, Mehmet, "Türkiye'de Yerel Yönetim Reformu Bağlamında Yerel Yönetimlerin Özerkliği ve Denetimi", Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Ankara, 2007 (Yayımlanmamış Doktora Tezi).

KAUFMANN, Daniel, Aart Kraay, Massimo Mastruzzi, "Governance Matters VIII: Aggregate and Individual Governance Indicators 1996-2008", Policy Research Working Paper 4978, The World Bank Development Research Group Macroeconomics and Growth Team June 2009 WPS4978.

KAVRUK, Hikmet, "Yerel Yönetim Reformu ve Yönetişim Öngörüsü", Levent Özmen, M. Akif Sözer (eds.), 18-19-20 Mart, **21. Yüzyılda Türkiye'de Sosyal Bilimler ve Toplum Sorunları Sempozyumu Bildiriler Kitabı**, Başkent Ofset, Ankara, 2005, s. 362-377.

KELEŞ, Ruşen, **Yerinden Yönetim ve Siyaset**, Cem Yayınevi, İstanbul, 1992.

KELLNER, Douglas, "Toplumsal Teori Olarak Postmodernizm: Bazı Meydan Okumalar ve Sorunlar", (çeviren ve derleyen: Mehmet Küçük), **Modernite Versus Postmodernite**, Vadi Yayınları, Ankara, 2000, s. 367-404.

KESTELLİOĞLU, Gözde, "Örneklerle Kent Konseylerinin 3 Temeli ve 3 Sorunu: Katılım, Demokrasi ve Yönetişim", Enes Battal Keskin, Elif Karakurt Tosun (ed.), 10-11 Nisan 2015, **II. Ulusal Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiriler Kitabı**, Bursa, 2015, s. 221-239.

KING, Cheryl Simrell, "Postmodern Public Administration": In the Shadow of Postmodernism", *Administrative Theory & Praxis*, Vol 27, No 3 (Sep., 2005), p. 517-532.

KOOIMAN, Jan, **Governing as Governance**, SAGE Publications, London, 2003.

KOOIMAN, Jan, "Social-Political Governance: Introduction", Jan Kooiman (ed.), **Modern Governance: New Government-Society Interactions**, SAGE Publications, London, 1993, p. 1-9.

KÖSEKAHYA, Gamze, "Katılımcılık ve İyi Yönetişim", 2003, s.35. www.deu.edu.tr/userweb/hilmi.../iyi%20yönetim/katılımcılık.pdf (Erişim Tarihi: 12.10.2015).

MANDAL, U. C., **Dictionary of Public Administration**, SARUP&SONS, New Delhi, 2007.

MILLER, William L., Malcolm Dickson, Gerry Stoker, **Models of Local Governance: Public Opinion and Political Theory in Britain**, Palgrave Macmillan, New York, 2000.

NACAK, Osman, "AB Sürecinde Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Demokratikleşmesi ve İdari Denetimi", Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Sakarya, 2007 (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

NEGİZ, Nilüfer, Hakan M. Kiriş, "Yerel Demokratikleşmede Katılım Sorunu", *Yerel Siyaset Dergisi*, Sayı 23, 2007, s.36-47.

ÖKMEN, Mustafa, Bekir Parlak, **Kuramdan Uygulamaya Yerel Yönetimler**, Alfa Aktüel, Bursa, 2010.

ÖKMEN, Mustafa, Serhat Baştan, Abdullah Yılmaz, "Kamu Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar ve Bir Yönetişim Faktörü Olarak Yerel Yönetimler", Abdullah Yılmaz, Mustafa Ökmen (ed.), **Kamu Yönetimi**, Gazi Kitabevi, Ankara, 2004, s.23-80.

ÖNER, Şerif, "Katılımcı Demokrasi Açısından Belediye Kanunu", Hüseyin Özgür, Muhammet Kösecik (eds.), **Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar-I: Reform**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2005, s.57-87.

ÖZCAN, Kerim, Veysel Ağca, "Yeni Kamu Yönetimi Anlayışında Postmodernizmin İzleri", *Amme İdaresi Dergisi*, Cilt 43, Sayı 3, Eylül 2010, s. 1-32.

- ÖZER, M. Akif, "Yönetişim Üzerine Notlar", *Sayıştay Dergisi*, Sayı 63, Ekim-Aralık 2006, s.59-89.
- ÖZER, Mehmet Akif, Murat Akçakaya, Hasan Yaylı, Nazlı Y. Batmaz, **Kamu Yönetimi: Modern (Yapı ve Süreçler)**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016.
- PARLAK, Bekir, Mustafa Ökmen, **Yerel Yönetimler**, Orion Kitabevi, Ankara, 2013.
- PARLAK, Bekir, Zahid Sobacı, **Kamu Yönetimi**, Alfa Aktüel, Bursa, 2010.
- POLAT, Seher, M. Özge Aras, Yerel Yönetimlerde Demokrasi Sorunsalı: "Yerel Katılım", **TMMOB Yerel Yönetimlerde Dönüşüm Sempozyumu**, Ankara, 2007, <http://www.tmmob.org.tr/icerik/tmmob-yerel-yonetimlerde-donusum-sempozyumu>, (Erişim Tarihi: 07.04.2011).
- POLLITT, Christopher, "The New Public Management: An Overview of Its Current Status", *Administratif Şi Management Public*, no. 8, 2007, p.110-115.
- ROSENBAUM, Allan, "Decentralization, Local Government and Democratic Institution Building", <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un/unpan048927.pdf>, (Erişim Tarihi: 02.11.2015).
- SAKAL, Mustafa, "Türkiye'de Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma Sorunu: Tarihsel Perspektiften Bir Değerlendirme", *Süleyman Demirel Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, 2000, s. 119-120.
- SISK, Timothy D. et al., **Democracy at the Local Level: The International Idea Handbook on Participation, Representation, Conflict Management, and Governance**, International IDEA Handbook Series 4, Sweden, 2001.
- SOBACI, Mehmet Zahid, "Yönetişim Kavramı ve Türkiye'de Uygulanabilirliği Üzerine Değerlendirmeler", *Yönetim Bilimleri Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, 2007, s. 219-235.
- ŞAN, Gündüz, "AB ve Yerel Yönetimler Bağlamında Subsdiarite (Yerindelik) İlkesi", 2007, s.64. <http://yerelsiyaset.com/pdf/temmuz2007/11.pdf>, (Erişim Tarihi: 12.11.2012).
- ŞATIR, Ahmet İhsan, "Avrupa Birliği Sürecinde Yerel Yönetimlerde E-Dönüşüm ve Türkiye", Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, İstanbul, 2009, (Yayımlanmamış Doktora Tezi).
- ŞAYLAN, Gencay, **Postmodernizm**, İmge Kitabevi, Ankara, 2006.
- ŞENER, Hasan Engin, "Kamu Yönetiminde Postmodernizm", Şinasi Aksoy, Yılmaz Üstüner (ed.), **Kamu Yönetimi: Yöntem ve Sorunlar**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2007, s.31-47.
- ŞENER, Hasan Engin, "Kamu Yönetiminde Katılım ve Çoğulculuk", *Amme İdaresi Dergisi*, Cilt 38, Sayı 4, 2005, s.1-22.

- TEKELİ, İlhan, **Katılımcı Demokrasi ve Sivil Toplum Kuruluşları**, Sosyal Demokrasi Derneği Yayınları-1, Ankara, 2006.
- TEMİZ, Hasan Ejder, "Sosyal Politika Bağlamında Küresel Yönetişim", *Toplum ve Demokrasi*, Sayı 13-14, Ocak-Aralık 2012, s.201-217.
- TİMUR, Kemal, "Tanımı Yapılamayan Postmodernizm", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 1, 1999, s.319-323.
- TORTOP, Nuri, Eyüp G. İSBİR, Burhan Aykaç, **Yönetim Bilimi**, Yargı Yayınevi, Ankara, 1999.
- TÜZEN, Hasan, "Postmodernizm Mitosu", *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 17, Mayıs 2008, s.145-158.
- URHAN, Vahide Feyza, "Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılandırılması", *Sayıştay Dergisi*, Sayı 70, 2008, s.85-102.
- USTA, Sefa, "Avrupa Birliği'ne Giriş Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşları: Sivil Toplum, Demokrasi ve Güven", Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, Konya, 2006 (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- VIGODA, Eran, Etai GILBOA, "The Quest for Collaboration: Toward a Comprehensive Strategy for Public Administration", Eran Vigoda (ed.), **Public Administration: An Interdisciplinary Critical Analysis**, Marcel Dekker, Inc., New York, 2002, p. 99-117.
- YILDIRIM, Murat, "Modernizm, Postmodernizm ve Kamu yönetimi", *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, Cilt 7, Sayı 1, 2010, s.703-719.
- YILDIZ, Hasan, "Postmodernizm Nedir?", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 13, 2005, https://birimler.dpu.edu.tr/app/views/panel/ckfinder/userfiles/17/files/DERG_/13/153-166.pdf, (Erişim Tarihi: 12.11.2014).
- YÜKSEL, Mehmet, "Yönetişim (Governance) Kavramı Üzerine", *Ankara Barosu Dergisi*, Sayı 3, 2000, s.145-160.
- YÜKSELEN, Cemal, "Yerel Gündem 21 ve Katılım Sorunu", Muharrem Güneş (ed.), **Küreselleşme Sürecinde Kent ve Politika**, Detay Yayıncılık, Ankara, 2004, s.243-252.

Summary

The concept of postmodernism has been used for reference to the period after modernism. this concept emerged after World War II according to information included many scientific sources as well. The concept appeared primarily in the fields of art and architecture, dominated almost all intellectual fields within 30-40 years. The concept or expression of postmodernism showing significant separations from modernism, which started in the 17th century, challenges to grand narratives, positivist theory of knowledge and absolute realities.

Postmodernism essentially started to be effective in the field of social sciences after the year 1970s; and hereafter, public administration was also affected by this process as many scientific fields did. Postmodernism is substantially different from modernism epistemologically in terms of knowledge/theoretical context and in philosophical/conceptual framework. Public administration or modern public management understanding based on postmodernism and modernism, transformed into governance based on flexibility, openness, and network structuring from understanding of bureaucratic, closeness and hierarchy. In this context, the post modern public administration has been shaped in accordance with the principles of decentralized, ethical, democratic, participant management and market.

In this study, participation and local governance-oriented relation was intended to be established among postmodern public administration, governance and local governments. In this way, local or urban level opportunities of local governments and postmodern public administration was intended to be mentioned, making use of local governance-oriented concepts and statements belonging to the period after the year 1990 in which postmodern public administration was essentially effective in theoretical and application level. One of the most important concepts or constitutions standing out in the framework of the basic components put forwarded by postmodern public administration is local governments. Local governments are public corporations, became important in the framework of paradigm change occurring in public administration after the year 1980 and new public management reforms. Within this scope, local governments emphasize participation of public in decision making process in an active way with understandings such as civil society, participatory democracy, in the context of local governance which is a reflection of governance to local especially after 1990. In this way, legal and institutional

models; especially local governments which will strengthen local democracy and participation have been mentioned.

This study is based on the hypothesis suggesting existence of a great connection among postmodern public administration, local governments and governance and also suggests that this connection offers great contributions with opportunities of local governance and local management in local / urban places. Within this scope, the study intends to reveal the relationship mentioned, starting from especially conceptual/theoretical literature.

The concepts of postmodernism and postmodern public administration will be explained in the first part of the study; information regarding governance will be given in the second part of the study; local governments will be mentioned briefly in the third section; in the last part, the relation among postmodern public administration, local governments and local governance will be expressed with a participation-oriented understanding in order to perform the analysis mentioned above.